EUROPEAN AGENCY
for Special Needs and Inclusive Education

VOICES INTO ACTION

GLASOVI PRETOČENI U DJELOVANJE

Okvir za smisleno sudjelovanje učenika i njihovih obitelji u donošenju odluka o obrazovanju

STVARNI NAPREDAK PREMA SUSTAVIMA UKLJUČIVOG OBRAZOVANJA MOGUĆ JE SAMO KADA OSTVARIMO...

- **PREPOZNAVANJE**
- **SLUŠANJE**
- **RAZUMIJEVANJE**
- **DJELOVANJE NA TEMELJU**

... SVIH GLASOVA

Učenici i njihove obitelji rijetko imaju utjecaj na odluke o obrazovanju koje izravno utječu na njihov život, čak i kada u učionici i zajednici imaju priliku iznijeti svoje mišljenje.

Projektom **Glasovi pretočeni u djelovanje** (Voices into Action - VIA) istražuju se načini razvoja participativnijeg pristupa donošenju odluka o obrazovanju u čijem se središtu nalaze učenici i njihove obitelji.

Projektom se predlaže Okvir VIA za smisleno sudjelovanje u uključivom obrazovanju, refleksivni alat kojim se ocrtavaju praktična i etička razmatranja prije, tijekom i nakon sudjelovanja.

Što su „glasovi”?

Komuniciranje o vrijednostima, vjerovanjima, pogledima i perspektivama učenika i njihovih obitelji.

Što je „smisleno sudjelovanje”?

Prepoznavanje i uključivanje glasova učenika i njihovih obitelji kao **ravnopravnog** i **integralnog** čimbenika u raspravama na svim razinama sustava. To uključuje osiguranje **aktivnog sudjelovanja** i **raspodjele snaga** za pokretanje ideja i utjecanje na odluke.

Okvir VIA za smisleno sudjelovanje u uključivom obrazovanju

Okvir VIA nadovezuje se na model sudjelovanja djece koji je osmislila Laura Lundy (2007).[1] U Okviru VIA na obrazovni kontekst primjenjuju se četiri koncepta predviđena modelom: „**Prostor**”, „**Glas**”, „**Publika**” i „**Utjecaj**”; zatim ga se proširuje na način da uz djecu i mlade obuhvaća i njihove obitelji, uzimajući pritom u obzir ključna etička razmatranja.

Donositelji politike, (ruko)voditelji škole, učitelji i nastavnici te ostali dionici u obrazovanju smiju Okvir VIA koristiti za:

- **Razmatranje i djelovanje u donošenju odluka na temelju svih glasova, a osobito glasova marginaliziranih osoba i osoba osjetljivih na isključivost**
- **Razvijanje sposobnosti svih dionika (znanje, razumijevanje i vještine) za slušanje i iznošenje stavova**
- **Ugradnju i podržavanje etičkog pristupa u svim fazama (sigurnost, pristupačnost, ranjivost, pristranost i transparentnost)**
- **Održavanje, evaluaciju i nastavak rada na unaprjeđenju sudjelovanja raznih dionika iz različitih sustava i kontekstâ**

Okvir VIA

Prostor

Stvaranje sigurnih i uključivih mogućnosti za oblikovanje i izražavanje glasova

- Smanjenje pristranosti pri odabiru kroz uključivanje marginaliziranih skupina
- Korištenje tehnologije, međugeneracijskog pristupa i rada nevladinih organizacija u zajednici
- Obraćanje pažnje na zabrinutost u vezi s pristupačnošću, pristankom/suglasnošću, sigurnošću, pravom izražavanja stajališta i pravom na informacije

Glas

Omogućavanje slobodnog iznošenja stavova u mediju po izboru

- Raspravljanje o temama koje su smislene, relevantne i korisne za pojedinca/skupinu
- Pribavljanje pristupačnih materijala za pripremu i odgovarajuću podršku izgradnji sposobnosti za sudjelovanje
- Obraćanje pažnje na zabrinutost u vezi ranjivosti, osobnih podataka i prava na usmjeravanje od strane odraslih osoba

Utjecaj

Djelovanje na temelju glasova

- Osiguranje jasnoće i transparentnosti u pogledu načina na koji se djeluje na temelju glasova i očekivanog učinka
- Davanje odgovarajuće povratne informacije svim sudionicima i njihovo uključivanje u evaluacijske procese
- Obraćanje pažnje na moguće pogrešno tumačenje glasova i neželjene posljedice

Publika

Slušanje glasova na odgovoran način

- Ohrabrivanje i uvažavanje doprinosa raznih generacija i perspektiva
- Pristupanje odgovarajućoj podršci i sredstvima za razumijevanje i tumačenje iznesenih stavova
- Obraćanje pažnje na neravnotežu snaga i nesvjesnu pristranost

Posjetite internetsku stranicu projekta VIA za više informacija o projektu, okviru i mrežnom paketu alata iz projekta VIA, interaktivnom resursu s informacijama i primjerima iz prakse:

www.european-agency.org/activities/VIA

© European Agency for Special Needs and Inclusive Education 2022

[1] Lundy, L., 2007. '"Voice" is not enough: conceptualising Article 12 of the United Nations Convention on the Rights of the Child' *British Educational Research Journal*, 33 (6), 927–942. www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01411920701657033

VOICES INTO ACTION

HR

Sufinancira Europska unija

Financira Europska unija. Izražena stajališta i mišljenja, međutim, odražavaju samo stajališta i mišljenja autora i ne predstavljaju nužno ona Europske unije ili Europske komisije. Za njih se ne mogu smatrati odgovornima niti Europska unija niti Europska komisija.